

บันทึก

กรรมการร่างกฎหมายมีพระยาจินดาภิรมย์ฯ อุปนายก นายอาร์. กียอง ที่ปรึกษา ในการร่างกฎหมาย พระยาเทพวิฑูรฯ พระยามโนปกรณนิติธาดา พระยามานวราชเสวี และนาย เรมี่ เดอปลังเตอโรส กรรมการ ได้พิจารณาร่างหนังสือพระราชทานพระบรมราชานุญาตพิเศษ กับหนังสือบริคณห์สนธิของบริษัทไฟฟ้าที่โปรดส่งมา หนังสือพระราชทานพระบรมราชานุญาตข้อ ๑ อ้างถึงหนังสือบริคณห์สนธิ จึงต้องพิจารณารวมกัน กรรมการได้พิจารณาแต่เฉพาะหนังสือ ๒ ฉบับนี้แล้วมีความเห็นดังต่อไปนี้

๑. วัตถุประสงค์ของบริษัทดังที่กล่าวไว้ในหนังสือบริคณห์สนธิ นั้น มีใจความ กว้างขวางมาก ตามกฎหมายประมวลแพ่งและพาณิชย์มาตรา ๑๐๙๘ บัญญัติไว้ว่า หนังสือ บริคณห์สนธิต้องกล่าววัตถุประสงค์ของบริษัทไว้ และตามหลักกฎหมายย่อมต้องเป็นที่เข้าใจว่า วัตถุประสงค์ที่กล่าวนั้นต้องชัดเจนและแน่นอน ข้อความที่กล่าวมาในร่างหนังสือบริคณห์สนธิ ฉบับนี้อาจจะเป็นที่เข้าใจได้ว่า บริษัททำการไฟฟ้าทำการการรางได้ไม่แต่เพียงรับโอนกิจการมาจาก บริษัทเก่า บริษัทยังอาจขยายหรือทำการไฟฟ้าและราง และสร้างการเดินรถโดยใช้แรงไฟฟ้าขึ้น ใหม่ได้ทั่วพระราชอาณาเขตไม่จำกัดว่าเมืองใดตำบลใดหรือเมื่อใด และยิ่งกว่านั้นบริษัทอาจจะ ทำการอื่นๆ ได้ทุกสิ่งทุกอย่างไม่มีข้อจำกัดอย่างใด สุดแต่ว่าเพื่อประโยชน์ของบริษัทเท่านั้น ดังนี้ จึงเห็นว่ากว้างขวางเกินไปกว่าโดยธรรมดาในเรื่องเช่นนี้

อีกประการหนึ่งตามพระราชบัญญัติการเดินรถไฟ บริษัทใดจะสร้างรถไฟขึ้น ต้อง อยู่ในความควบคุมของกรมรถไฟ กล่าวคือ ควบคุมในการก่อสร้าง การรักษา การกำหนดอัตรา ค่าโดยสาร เป็นต้น ทั้งนี้ กรรมการร่างกฎหมายเข้าใจว่าเพราะการรถไฟเป็นกิจการสำคัญส่วน หนึ่งอันเกี่ยวแก่ความผาสุกและความปลอดภัยของประชาชน (Public welfare and Public safety) แต่กรรมการเห็นว่า พระราชบัญญัติการเดินรถไฟนี้จะใช้แก่การรางของบริษัทนี้ไม่ได้ โดยลำพังเพราะเหตุว่าพระราชบัญญัติฉบับนั้นบัญญัติแต่เฉพาะเรื่องรถไฟ หาได้บัญญัติถึงราง ด้วยไม่ แต่ถ้าจะให้การรางเข้าอยู่ในพระราชบัญญัตินั้นแล้วก็ต้องบ่งไว้ในหนังสือพระราชทาน พระบรมราชานุญาตพิเศษ

๒. ความในข้อ ๘ แห่งหนังสือพระราชทานพระบรมราชานุญาตพิเศษกำหนดว่า เมื่อบริษัทจะแก้ไขหนังสือบริคณห์สนธิ ฯลฯ ก็แก้ไขเมื่อได้รับอนุญาตของเสนาบดีกระทรวง พาณิชยและคมนาคม อำนาจที่ให้แก่บริษัทดังนี้ กรรมการทราบว่าเคยให้บริษัทแบงค์สยามกัมมา จล แต่ถึงกระนั้นก็ดี กรรมการยังเห็นว่าเมื่อพูดโดยเคร่งครัดแล้วไม่ชอบด้วยหลัก เพราะเหตุว่า หนังสือบริคณห์สนธิฉบับรวมอยู่ในหนังสือพระราชทานพระบรมราชานุญาตพิเศษ หนังสือ พระราชทานพระบรมราชานุญาตพิเศษเป็นพระบรมราชโองการของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เพราะฉะนั้นการแก้ไขเปลี่ยนแปลงพระบรมราชโองการ จึงควรกราบบังคมทูลพระกรุณารับ พระราชทานพระบรมราชานุญาตก่อน อย่างน้อยก็ในข้อสำคัญอันเป็นหัวข้อใจความ ส่วนใน

ข้อระเบียบการเล็กน้อยๆ จะโปรดเกล้าฯ พระราชทานอำนาจให้แก่เสนาบดีก็พอได้
นอกจากนี้ตามร่างที่ส่งมานั้นไม่มีขัดข้อง

กรมร่างกฎหมาย

วันที่ ๑๑ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๖๙

หลวงสารสาสน์ประพันธ์

เลขานุการกรมร่างกฎหมาย.